

Πολύ πρόσφατα ένα ακόμα οξύτατο επεισόδιο ατμοσφαιρικής ρύπανσης μετέτρεψε την Αθήνα σε θάλαμο αερίων. Το ΝΕΦΟΣ έρχεται κάθε φορά δριμύτερο λοιδορώντας όλους όσους κατά καιρούς το έ-

χουν... απειλήσει, σε ότι δε αφορά στην υγεία μας, πιο "αποτε-

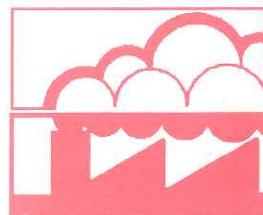
Σκέψεις ...υπό το ΝΕΦΟΣ

λεσματικό", το πόσο ο χρόνος θα δείξει (;) μια και έτσι αργά που σκοτώνει είναι σαν το δολοφόνο που δεν αφήνει ίχνη.

Οι αρμόδιοι εδώ και πολλά χρόνια υπόσχονται ότι θα κάνουν το παν για να το διώξουν ενώ κρυφά κάνουν σπονδές στον Αίολο τον μόνο σύμμαχο των επίδιοξων νεφομάχων.

Οι τεχνολογίες - πανάκεια που κάθε φορά μας συνιστώνται - επιβάλλονται, με κίνητρα και αντικίνητρα, χωρίς την αναγκαία υποδομή στή-

ριξής και ελέγχου, η δημιουργία της οποίας έπρεπε να έχει προηγηθεί της

εφαρμογής τους, όχι μόνο δεν αποδίδουν, αλλά ελλοχεύει ο κίνδυνος να μετατραπούν σε μπούμεραγκ για το περιβάλλον και όλους εμάς, που κάθε φορά καλούμαστε να πληρώσουμε τα αποτελέσματα και τις αστοχίες

των όποιων επιλογών.

Μέχρι σήμερα η πολιτική για την αντιμετώπιση του νέφους έχει περιστραφεί και σχεδόν ταυτισθεί με την πολιτική για το αυτοκίνητο. Οχι πως δεν είναι αναγκαία και αυτή, αλλά δεν μπορεί να είναι μόνο αυτή. Είναι πασιφανές ότι η πόλη χρειάζεται ένα συγκροτημένο, σύγχρονο, φερέγγυο και μη ρυπογόνο σύστημα μέσων μαζικής μεταφοράς, η δημιουργία του οποίου είναι εκ των ών ουκ

(συν. σελ. 4)

Εθνικό Συνέδριο

Η Εθνική Επιτροπή για το 1992 - Ευρωπαϊκό έτος για την Ασφάλεια την Υγεινή και την Υγεία στο χώρο εργασίας στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι της Πολιτείας, του ΣΕΒ και της ΓΣΕΕ, οργάνωσε Εθνικό Συνέδριο για το θέμα αυτό, με στόχους:

- Να αποδείξει την αλληλεξάρτηση κοινωνικών και οικονομικών στόχων με τα προβλήματα που σχετίζονται με την ασφάλεια, την υγειεινή και την υγεία στο χώρο εργασίας.

- Να ευαισθητοποιήσει εργαζομένους, εργοδότες και Πολιτεία καθώς και το ευρύ

κοινό στους επαγγελματικούς κινδύνους και στο οικονομικό,

κοινωνικό και ανθρώπινο κόστος τους.

- Να διερευνήσει και να εδραιώσει αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης των επαγγελματικών κινδύνων.

- Να βοηθήσει την ανάπτυξη κοινωνικής και ατομικής αντίληψης, νοοτροπίας, συμπεριφοράς και ευθύνης απέναντι στην πολιτική πρόληψης των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών.

- Να καλλιεργήσει τη δεκτικότητα όλων για την αποδοχή των

μέτρων που πρέπει να ληφθούν για τον περιορισμό των εργατικών ατυχημάτων και τη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και υγιεινής στο χώρο εργασίας.

Θέματα του Συνέδριου ήταν:

- Το θεσμικό πλαίσιο αντιμετώπισης του επαγγελματικού κινδύνου στην Ελλάδα και τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

- Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και η συμβολή τους στην προστασία και προαγωγή της

(συν. σελ. 4)

Ημερίδα για το άγχος

Σε μια πρόσφατη ημερίδα με θέμα το "Άγχος στο χώρο εργασίας, που διοργάνωσε το Ιδρυμα του Δουβλίνου, έγινε ανασκόπηση διαφόρων υποδειγμάτων τα οποία επιχειρούν να ερμηνεύσουν το άγχος.

Δόθηκε δε ειδική προσοχή στο υπόδειγμα απαιτήσεων, ελέγχου, κοινωνικής υποστηρίξεως (υπόδειγμα Karasak). Το άγχος, σύμφωνα με το εν λόγω υπόδειγμα, είναι το αποτέλεσμα υπερβολικών απαιτήσεων

σε όλα τα επαγγέλματα, τόσο υπαλλήλους γραφείου, όσο και χειρώνακτες εργαζομένους, σε ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες.

Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας έχει αρχίσει μελέτη η οποία στηρίζεται σε μελέτες επί μέρους περιπτώσεων όπου εξετάζεται μεγάλη ποικιλία επαγγελμάτων, από νοσοκομειακό νοσηλευτικό προσωπικό και ταχυδρομικούς υπαλλήλους, μέχρι μεταλλού-

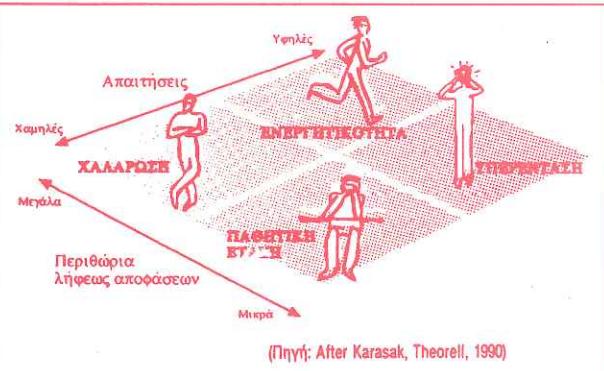
σεων, ελλείψεως ελέγχου από τον εργαζόμενο της εκτελέσεως της εργασίας του, καθώς επίσης και από γνωστούς και φίλους εκτός του χώρου εργασίας.

Επομένως, μεγάλος ή μικρός φόρτος εργασίας, επαναλαμβανόμενα και μόντονα καθήκοντα, περιορισμένη αυτονομία και μικρές δημιουργικές δυνατότητες, ταχύς ρυθμός και ανεπαρκείς προθεσμίες, όλα αυτά αποτελούν παράγντες που ενδεχομένως θα προκαλέσουν άγχος. Στατιστικά στοιχεία του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας αποδεικνύουν ότι το άγχος προσβάλλει εργαζομένους

χους και διδασκάλους.

Σε κάθε μελέτη εξετάζονται τρία στρατηγικά θέματα προλήψεως: η οργάνωση της εργασίας, η διοικητική μορφή και ενίσχυση και οι διαπροσωπικές σχέσεις..

Κατά την ημερίδα εξετάστηκαν επίσης οι επιπτώσεις των φυσικών κινδύνων όπως ο θόρυβος, οι δονήσεις, ο ανεπαρκής εξαερισμός ή φωτισμός, οι κακοσχεδιασμένοι χώροι εργασίας και ο ανεπαρκώς σχεδιασμένος τεχνικός εξοπλισμός, δεδομένου ότι αποτελούν σημαντικούς γενεσιούργούς παράγοντες άγχους.

(Πηγή: After Karasak, Theorell, 1990)

Στου κουφού την πόρτα όσο θέλεις βρόντα

Τελείωσε το 1992, Ευρωπαϊκό έτος αφιερωμένο στην Υγειανή και Ασφάλεια στους χώρους εργασίας, μπήκαμε στο 1993, πέρασε το Ιανουάριος και παρ' ότι η νέα οδηγία πλαίσιο για την Y&AE (89/391/EOK) θα έπρεπε να είναι νόμος του κράτους, περιψένει την διαδικασία ολοκλήρωσης των Εργασιών του ΣΥΑΕ για το ίδιο θέμα, στο οποίο εκκρεμεί η τοποθετηση του Υπουργείου Υγείας στις συγκεκριμένες και τεκμηριωμένες προτάσεις που έχει καταθέσει η ΓΣΕΕ, τόσο σ' ότι αφορά στην ανάπτυξη υποδομής και αξιόπιστων υπηρεσιών Y&AE, όσο και σ' ότι αφορά στην παραγωγή του απαραίτητου επιστημονικού και άλλου δυναμικού που θα τις στελέχωσει, (Γιατροί Εργασίας, εργονόμοι, Τεχνικοί Ασφαλείας, Βιομηχανικοί Υγειονολόγοι, Νοσηλευτές κλπ).

Εμείς θα εξακολουθήσουμε να βροντάμε την πόρτα των αρμοδίων... Ιδωμεν.

Για να δουλεύεις με ασφάλεια σε οικοδομές και τεχνικά έργα. ΠΡΟΣΟΧΗ στην Υγειανή και στις πρώτες βοήθειες.

Υπάρχουν επαρκείς και κατάλληλοι χώροι για την αλλαγή και τη φύλαξη των ρούχων; (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 109 παρ. 1)

Όταν οι εργασίες είναι ρυπαρές υπάρχει δυνατότητα καθαρισμού με ντους; (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 109 παρ. 3)

πρώτων βοηθειών; Το φαρμακείο πρέπει να είναι τοποθετημένο σε εύκολα προσιτό σημείο και να περιέχει επαρκείς ποσότητες φαρμακευτικών είδών.

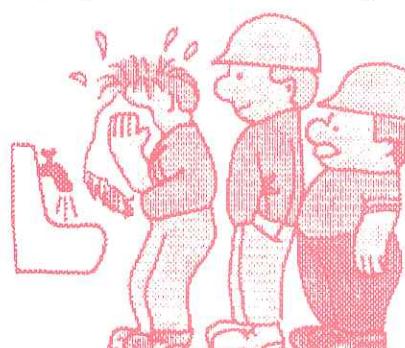
(Π.Δ. 1073/81 άρθρο 110 παρ. 1)

Σε εργοτάξια εκτός πόλης όπου δουλεύουν ταυτόχρονα πάνω από 100 άτομα πρέπει να υπάρχει εντεταλμένος ειδικά εκπαιδευμένος στην παροχή πρώτων βοηθειών, καθώς και κάποιο αυτοκίνητο που να μπορεί να μεταφέρει φόρειο. (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 110 παρ. 2)

Σε εργοτάξια απομακρυσμένα πάνω από μια ώρα διαδρομή από νοσοκομειακή μονάδα και που απασχολούν ταυτόχρονα πάνω από 300 άτομα πρέπει να υπάρχει πρόχειρο ιατρείο εξυπηρετούμενο και από συνεργαζόμενο γιατρό. (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 110 παρ. 3).

Καλό είναι σε κάθε εργοτάξιο να υπάρχει και κατάλληλος χώρος για τη διατήρηση του φαγητού. Ο χώρος αυτός είναι υποχρεωτικός για εργοτάξια που απασχολούν πάνω από 70 άτομα. (Π.Δ. 1073/81 άρθρο 109 παρ. 4)

Υπάρχει στο εργοτάξιο φαρμακείο για την παροχή

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Κάλλιο αργά...

Μετά τα αλλεπάλληλα θαλάσσια στυχήματα και την κατάληξη στη θάλασσα χιλιάδων τόνων πετρελαίου, με ανυπολόγιστες επιπτώσεις στο θαλάσσιο οικοσύστημα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με ψήφισμά του ζητά από την Επιτροπή να φέρει πρόταση προς το

Συμβούλιο Υπουργών της Κοινότητας με την οποία να απαγορεύεται η διέλευση πλοίων με επικίνδυνο φορτίο σε θάλασσες οικολογικά ευαίσθητες. Με το ίδιο ψήφισμα, το Ευρωκοινοβούλιο ζητά να απαγορευεί η είσοδος σε ευρωπαϊ-

κά λιμάνια πετρελαιοφόρων παλαιότερων των 15 ετών. Ακόμα να ορισθεί από την Επιτροπή μια ημερομηνία κατά την οποία όσα πετρελαιοφόρα δεν διαθέτουν "διπλό πάτο", δεν θα έχουν πρόσβαση στα χωρικά ύδατα των κρατών μελών της Κοινότητας. Η Κοινότητα δεν μπορεί βέβαια να αποφασίσει παρά μόνο για τα μέλη της. Ωστόσο το θαλάσσιο οικοσύστημα είναι κλειστό και ενιαίο. Πέραν των τοπικών έστω και ευρείας γεωγραφικής κλίμακας ρυθμίσεων είναι αναγκαία η θέση σε ισχύ τέτοιων μέτρων σε παγκόσμια κλίμακα και η δημιουργία μηχανισμών ελέγχου της τήρησής τους.

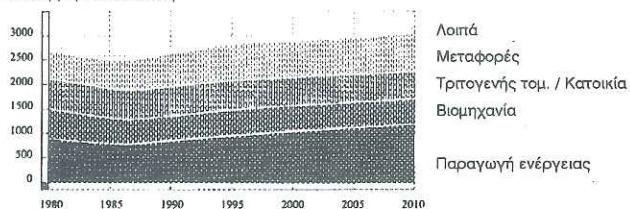
Οι εκπομπές CO2 στην Ευρώπη των 12

Η χρήση όλων των μορφών ορυκτών καυσίμων συμβάλλει στη δημιουργία της δξινής βροχής αφ' ενός (acid rain), και στο φαινόμενο του θερμοκηπίου (green house effect) αφ' ετέρου. Το τελευταίο οφείλεται στην αύξηση των συγκεντρώσεων του CO2 στην ατμόσφαιρα.

Οι εκπομπές CO2 στην Κοινότητα ανά τομέα δύνα παρουσιάζονται στο Πράσινο Βιβλίο για το Αστικό Περιβάλλον είναι ανά τομέα οι πιο κάτω:

Εκπομπές CO2 (1980-2010) ανά τομέα στην Ευρώπη των 12

Εκπομπές τόνοι/έτος

Πηγή: Energy in Europe, "Major themes in energy"
Γενική Διεύθυνση Ενέργειας, Σεπτέμβριος 1989.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προτείνει την επιβολή οικολογικού φόρου επί την εκπομπή CO2 και επί της ενέργειας. Η πρόταση θα συζητηθεί στο Συμβούλιο Υπουργών επί της Δανικής Προεδρίας.

Τελικά συμπεράσματα του ΦΟΡΟΥΜ του Πειραιά για την προστασία της Μεσογείου

Το ΦΟΡΟΥΜ για την προστασία της Μεσογείου που έγινε με πρωτοβουλία του Εργατικού Κέντρου Πειραιά, κατέληξε στα πιο κάτω:

- Η κρίση του περιβάλλοντος απειλεί τη ζωή στον Πλανήτη μας.

- Η περιβαλλοντική κρίση της Μεσογείου επηρεάζει αρνητικά τις θάλασσες, τις ακτές και τη στεριά της λεκάνης της Μεσογείου σε βάρος της υγείας των συνθηκών ζωής, της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης, όλων των λαών της περιοχής.

- Η προστασία του περιβάλλοντος της Μεσογείου, με την έννοια της διατήρησης της οικολογικής ισορροπίας των οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από το νερό της θάλασσας (θα-

λάσσια, παράκτια, χερσαία, κλπ.) και της εξασφάλισης της αναπαραγωγικής τους ικανότητας, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για κάθε ανάπτυξη που στοχεύει στο όφελος των λαών της περιοχής καθώς και πεδίο

δράσης των συνδικαλιστικών τους δυνάμεων.

- Η συνδικαλιστική δράση στον τομέα αυτό, για να είναι αποτελεσματική πρέπει να είναι συντονισμένη και να συνυπολογίζει τις δυνατότητες παρέμβασης

που δίνει η Συνομοσπονδία των Ευρωπαϊκών Συνδικάτων.

Γι' αυτό αποφάσισαν:

- Να ζητήσουν από την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων (CES) μέσω των εθνικών τους οργανώσεων να αναλάβει την πρωτοβουλία για τη δημιουργία ενός Συντονισμένου Κέντρου των Συνδικάτων της Μεσογείου για την προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής.

- Οι οργανώσεις, μέλη της CES, αναλαμβάνουν να ενημερώσουν τις οργανώσεις τους σε εθνικό επίπεδο και να παρέμβουν καθοριστικά στα καταστατικά δρώγανα της CES για να υλοποιηθεί μέσα στο 1993 η παραπάνω πρόταση, μέσα στα πλαίσια της συνέχειας των Μεσογειακών διασκέ-

ψεων της CES (Αθήνα, Βαρκελώνη, Παλέρμο).

Το θέμα της προστασίας της Μεσογείου θα μπορούσε να εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη της επόμενης Συνδικαλιστικής Μεσογειακής Σύσκεψης Κορυφής της CES-USTMA. Σε κάθε περίπτωση, οι οργανώσεις που συμμετέχουν στο ΦΟΡΟΥΜ του Πειραιά, θα καταβάλουν κάθε προσπάθεια ώστε να δοθεί συνέχεια στην πρωτοβουλία του Εργατικού Κέντρου Πειραιά.

Υπογράφουσες Περιφερειακές Συνδικαλιστικές Οργανώσεις: Γαλλία: CFDT CGT-FO, Ιταλία: CISL-UIL, Ισπανία: UGT-CCOO, Χώρες του Αραβικού Μάγκρεμα: USTMA, Ελλάδα: Ε.Κ.Π. - Γ.Σ.Ε.Ε., Κύπρος: ΠΕΟ, ΣΕΚ.

Πράσινο κόστος

Η εσωτερίκευση του περιβαλλοντικού κόστους στα οικονομικά μεγέθη, η αποκαλούμενη και "πράσινη λογιστική", ...επί θύραις. Προοιωνίζονται δομικές αλλαγές με αντίτυπο σε δόλους τους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Τα περιβαλλοντικά προβλήματα και η επίλυσή τους θέτουν σε αμφισβήτηση ή και ανατρέπουν την πεπατημένη. Πολιτεία, κοινωνία και συνδικάτα μπροστά σε μία νέα πρόκληση.

Σκέψεις ... υπό το ΝΕΦΟΣ

(συν. από σελ. 1)

άνευ. Και το METRO το οποίο επικαλούνται ώς άλλη πανάκεια πρέπει να ενταχθεί σε ένα τέτοιο σύστημα που έπρεπε να υπάρχει ήδη. Και δεν πρόκειται μόνο για την χρονική υστέρηση που ωστόσο παίζει καθοριστικό ρόλο στην επιδείνωση των προβλημάτων της πόλης, πρόκειται για το γεγονός ότι η αντίληψη, η φιλοσοφία για τον καθοριστικό ρόλο των μέσων μαζικής μεταφοράς στην αντιμετώπιση καταστάσεων όπως της Αθήνας, σκόπιμα υποβαθμίζεται.

Τι μέτρα θα ληφθούν προκειμένου να απαλαγεί η πόλη και οι κάτοικοί της από τον βρόγχο του νέφους; Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι όταν συστάθηκε διακομματική επιτροπή για τις συγκοινωνίες της Αθήνας προέκυψαν δύο πορίσματα. Σίγουρα υπάρχουν διαφορές απόψεων για το θέμα αυτό, όπως και για πολλά άλλα που αφορούν στο περιβάλλον, όμως τίθεται το ερώτημα τι περιθώ-

ρια διάστασης υπάρχουν για ζωτικής σημασίας θέματα που αφορούν στο μέλλον της πόλης που αποφασίζεται σήμερα; Υπάρχουν άραγε ακόμα περιθώρια για να ασκεί ο καθένας την πολιτική του κατά το δοκούν;

Υπάρχει άμεση ανάγκη ενεργοποίησης των θεσμών της πολιτείας σε μόνιμη βάση και όχι κάθε 5η Ιουνίου. Ο απλός πολίτης είναι ευαισθητοποιημένος αλλά παράλληλα έχει ανάγκη από βοήθεια προκειμένου αυτή η ευαισθητοποίηση να γίνει συνειδητή αυτενέργεια και πράξη.

Οι κοινωνικοί φορείς και ανάμεσα σ' αυτούς τα συνδικάτα, με τις μεγάλες και αναξιοποίητες ως τα τώρα δυνατότητες άμεσης πρόσβασης σε ευρίσεις ομάδες πληθυσμού, θα κληθούν τα επόμενα χρόνια να παίξουν σημαντικό ρόλο στα περιβαλλοντικά τεκταινόμενα. Η εποχή τους μόλις τώρα μόλις ανατέλλει.

Εθνικό Συνέδριο

(συν. από σελ. 1)

Υγείας, Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας.

- Υπηρεσίες Υγείας, Υγιεινής και Ασφάλειας των εργαζομένων και Πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

- Η οικονομία της υγείας και η αξιολόγηση των υπηρεσιών πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

- Η ασφαλιστική αντιμετώπιση του επαγγελματικού κινδύνου.

- Το πρόβλημα των επαγγελματικών ασθενειών στην Ελλάδα.

- Ιατρική επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων σε σχέση με τους επαγγελματικούς κινδύνους.

- Μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων.

- Η ιατρική της Εργασίας και η συμβολή των άλλων ιατρικών ειδικοτήτων στην άσκησή της.

- Ασφάλεια της Εργασίας. Εκπαίδευση και ενημέρωση των εργαζομένων.

- Ο ρόλος Εργοδοτών, Εργαζομένων και Πολιτείας στη βελτίωση του τομέα Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας.

Εκδόσεις του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας

Για το Εργασιακό περιβάλλον

1. Safety and health in the use of agrochemicals: A guide
2. Low-cost ways of improving working conditions: 100 examples from Asia

By K. Kogi, W. Phoon and J.E. Thurman

3. Labour inspection and its role in improving safety and health, with particular reference to the chemical industry

Labour administration training material No. 8 (TM8)

Για την απασχόληση και την εκπαίδευση

1. Environmental business management Management development series No. 30
2. Environmental management training

Edited by R.G.A. Boland

3. Environment - Employment - New industrial societies: A bibliographical map

Bibliography series No. 15 by Maryse Gaudier

Πληροφορίες: ILO Publications, International Labour Office, CH-1211 Geneva 22, Switzerland. Tel. (22) 799 61 11. Fax. (22) 798 63 58.

Την "ΑΡΑΣΗ" επιμελούνται οι υπεύθυνοι των Τμημάτων Περιβάλλοντος και Υγείας & Ασφάλειας Εργασίας.

Υπεύθυνος για την Διοίκηση του ΕΚΑ : Χρήστος Πολυζωγόπουλος

Διάθεση : ΕΚΑ, Γ' Σεπτεμβρίου 48Β', 104 33 ΑΘΗΝΑ. ☎ 8836917, 8841818. FAX : 8839271.

Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.